Date Printed: 04/21/2009

JTS Box Number: IFES_65

Tab Number: 39

Document Title: NO DOCUMENT TITLE INFORMATION

Document Date: 2006

Document Country: Kazakhstan

Document Language: Russian

IFES ID: CE00883

82FDDAE2-76D6-4A70-9D42-700976058750

Руководство к проекту

“День участия школьников в работе местных органов госуправления”

Алматы 2006

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Данное руководство подготовлено IFES при поддержке Агентства США по международному развитию (USAID) для использования в программах по развитию гражданского образования.

Контактная информация IFES:
010000, Астана, пр. Богенбая д.18, кв 1
Тел/факс:8 (3172) 319652
e-mail: bbibisara@mail.ru

050022, Алматы, ул. Муратбаева д. 230, кв. 11.
Тел: 8 (3272) 92 18 45, 92 28 30, факс 573 973
e-mail: ifes@ifes.kz

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ		4
	Цели и задачи проекта	5
ЭТАПЫ		**7**
1	**Подготовка**	**7**
2	**Проведение**	10
3	**Завершение**	11
ЗАКЛЮЧЕНИЕ		13
Приложения:		14
№1 Порядок проведения проекта		14
№2 Программа		15
№3 Примерный список вопросов для школьников		16
№4 Сообщение для печати		17
№5 Вопросник для госслужащих		18

ВВЕДЕНИЕ

Спасибо за Ваш интерес к проекту «День участия школьников в работе местных органов госуправления», спонсируемого IFES при поддержке Агентства США по международному развитию. IFES рад Вашему участию в проекте и надеется, что он принесет Вам пользу и новые знания в области гражданского образования.

Влияние местных органов управления на рядовых граждан часто недооценивается обществом. Большинство людей в первую очередь думают о региональной или национальной политике, когда говорят о местном правительстве. Но насущные вопросы, такие как уборка мусора, водоснабжение или работа светофоров решаются местными органами управления и влияют на повседневную жизнь людей. Данный проект хотел бы осветить роль местного органа госуправления в жизни простых граждан и расширить знания школьников в области гражданского общества через их непосредственное участие в нем.

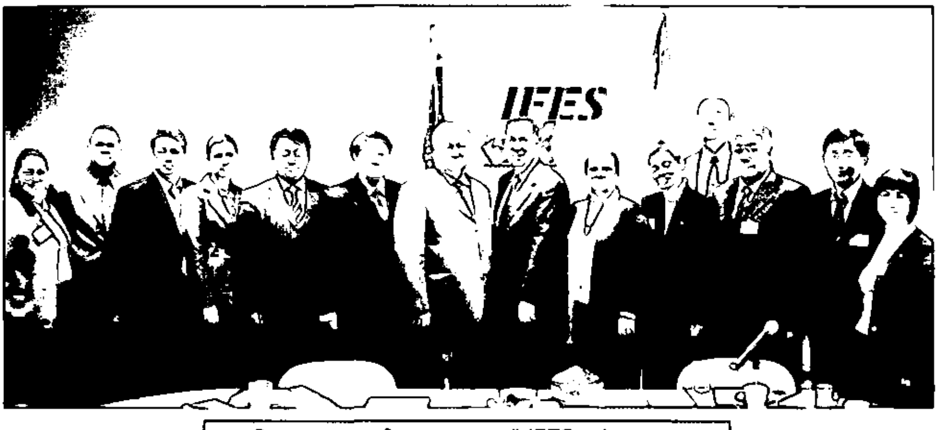

Встреча представителей IFES с Акимами городов Республики Казахстан, Вашингтон, США, 23.11.2003г.

Что такое «День участия школьников в работе местных органов госуправления»?

ЦЕЛИ и ЗАДАЧИ

«День участия школьников в работе местных органов госуправления» является одним из проектов IFES, который он проводит как часть обширной программы по гражданскому образованию в Казахстане. IFES нацеливает этот проект в первую очередь на те школы, где учителя при поддержке Министерства образования и науки РК преподают факультативный курс граждановедения по линии IFES. В то же время и ученики других школ могут принимать участие в проекте.

Цели «ДНЯ»:

- Разъяснить школьникам роль и значение местного органа государственного управления;
- Помочь госслужащим шире узнать проблемы как отдельных граждан, так и общества в целом;
- Помочь наладить связь и сформировать основу для взаимоотношений школьников и госслужащих.

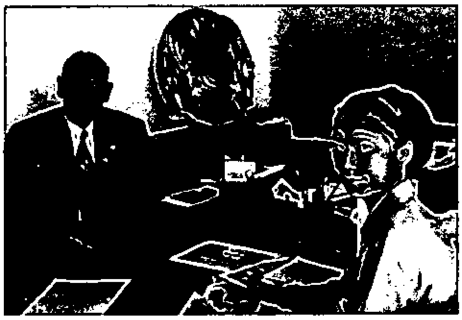

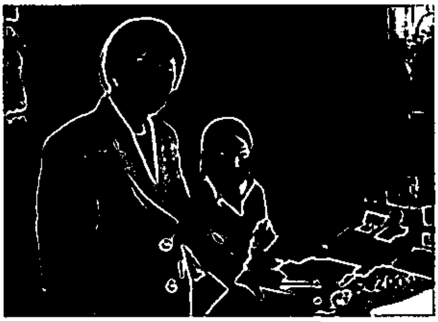

Участники проекта в Атырау, Акимат города, 16.05.2001г.

Важно отметить, что это не «День самоуправления», то есть это не замена роли госслужащих школьником в течение этого дня, как это происходит во время «Дня школьного самоуправления», когда школьники заменяют учителей. Это более похоже на «День со - управления».

ЗАДАЧИ
«Дня участия школьников в работе местных органов госуправления»

Для школьников:

- Ознакомились со структурой местного органа госуправления;
- Поняли, как этот орган влияет на общество;
- Познакомились с кругом полномочий, прав и обязанностей госслужащих;
- Узнали процедуру сбора, использования и распространения информации;
- Изучили способы использования человеческих, материальных и других ресурсов государственным органом;
- Поделились со своими одноклассниками тем, что они узнали о местном органе госуправления;
- Написали эссе о проведенном ДНЕ.

Для госслужащих:

- Познакомились со школьниками, изучающими гражданское образование;
- Увидели общую картину взглядов, отношения граждан (в лице школьников) к местному органу государственного управления;
- Получили дополнительную информацию о проблемах, волнующих молодое поколение.

Для IFES:

- Освещение роли местного органа госуправления в жизни простых граждан и расширение знаний школьников в области гражданского общества.

УЧАСТНИКИ ПРОЕКТА

Участниками проекта являются школьники, учителя, государственные служащие и организаторы проекта, в лице представителей и/или координаторов IFES Казахстан.

Участники проекта в Усть-Каменогорске, ВКО, Акимат города, 19.04.2002г.

ЭТАПЫ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОЕКТА

Проект состоит из 3-х этапов: этапа подготовки, проведения и завершения.

I этап – ПОДГОТОВКА

На данном этапе у каждого из участников свои задачи.

Школьникам необходимо обсудить этот проект с учителем, чтобы узнать о функциях госоргана, который они собираются посетить. Рекомендуется просмотреть местные газеты и прослушать информационные радио - и теле выпуски, для того, чтобы больше узнать об актуальных проблемах своего города, района, села на текущий период времени. Также, чтобы было достаточно времени изучить расписание работы в выбранном органе, школьникам необходимо заранее его получить.

Госслужащим в качестве подготовки, следует ознакомиться с целями и программой проекта, чтобы знать, что будет происходить в день проведения мероприятия. Они должны знать, что школьники будут обучаться через участие в работе органа. Поэтому, работникам госоргана рекомендуется заранее продумать и подготовить те задания, которые школьники будут выполнять в течение Дня. Задания для них должны учитывать, что это достаточно серьезные, заинтересованные и энергичные молодые люди с широким спектром возможностей. Не следует давать им «черновую работу». Такие задания как вынос мусора, отправка почты или копирование документов не только не покажут им значимость госоргана, но и охладят их интерес. Определение подходящего задания стимулирует их интерес и участие в будущих проектах.

Участники проекта в городе Лисаковск, Костанайская область, 16.04.2003г.

Некоторые потенциальные задания могут включать:

- Исследования по наиболее острым проблемам местного сообщества;
- Присутствие и наблюдение на встречах/пресс-конференциях;
- Подготовка ответов на письма граждан;
- Сопровождение госслужащих на общественные встречи.

С учетом всех заданий, госслужащему рекомендуется подготовить расписание, оговаривающее когда, и где будет работать школьник. Также необходимо учесть, что школьнику нужно время для записей его/ее наблюдений, а также встречи с работниками органа.

Также необходимо заранее убедиться в том, что конфиденциальные документы находятся вне поле зрения и досягаемости школьников.

Для того чтобы проект работал как можно эффективнее, единственным необходимым условием является участие школьников в нормальной повседневной работе органа.

Говоря о средствах массовой информации, IFES также просит госслужащих воздержаться от привлечения прессы в начале и середине дня, так как их присутствие изменит привычную динамику офиса и может отвлечь участников от образовательного процесса. Лучшее время для прессы – это время обсуждения итогов Дня и закрытие, когда все участники соберутся для обмена впечатлениями, подведения итогов и планов на будущее. В приложении мы предлагаем образец пресс-релиза, который можно использовать в работе с прессой.

В качестве подготовки к этому проекту ***преподаватель*** должен:

Отобрать школьников, основываясь на определенных критериях. Например, школьники должны обладать лидерскими качествами, ораторскими способностями, иметь хорошие показатели по успеваемости и уметь общаться со взрослыми.

Обсудить с ними проект, чтобы убедиться, что они четко понимают цели и задачи проекта. Во время этих обсуждений, преподаватель должен объяснить школьникам, что они должны использовать этот день как возможность изучить роль и значимость местного органа самоуправления. Можно провести отдельный урок на тему местных органов госуправления, как для ознакомления с работой госоргана, так и для отбора для участия в проекте.

Школьники во время знакомства с проектом. Город Затобольск, Костанайская область, 16.05.2003г.

<u>Подготовить</u> школьников, предоставив им предварительную информацию о роли и функциях местного органа госуправления, их подразделениях и служащих госоргана. Преподаватель должен также объяснить, какова схема взаимоотношений между населением и этим органом. Также необходимо просмотреть примерный список вопросов, которые школьники могут задавать госслужащим (в приложении), и составить свой список. И наконец, преподаватель должен провести предварительную беседу со школьниками и напомнить им об основных нормах поведения.

II этап – ПРОВЕДЕНИЕ

Знакомство участников со структурой городского Акимата. Усть-Каменогорск, ВКО, 19.04.2002г.

В этот день каждый из участников и школьник и госслужащий является как «источником информации» так и ее «добытчиком». Школьники узнают больше о местном органе управления, а госслужащие, в свою очередь, больше вовлечены в решение социальных проблем местного сообщества. На этом этапе проходит основная работа по проекту, общее собрание для всех участников ДНЯ, где проясняются последние оргмоменты, общее фото, после которого все участники расходятся по рабочим местам.

Участники проекта в городе Талдыкорган, Алматинская область, 22.04.2003г.

Школьникам рекомендуем своевременно делать записи об увиденном и услышанном, для того, чтобы не забыть важные моменты ДНЯ.

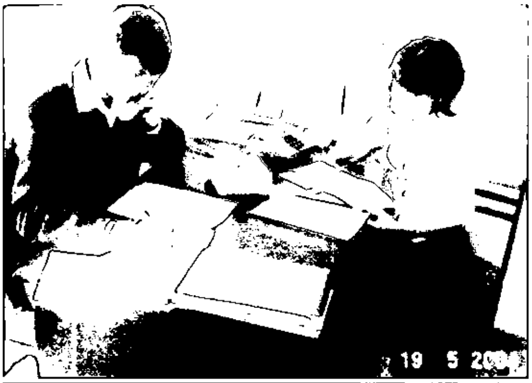

Участники проекта в городе Талгар, Алматинская область, 19.05.2004г.

Во время ДНЯ школьникам предоставляется возможность задавать вопросы госслужащим, что имеет большую практическую ценность. Вопросы должны фокусироваться на должности госслужащих, их работе, самом органе, также как и роли и функциях других сотрудников. Школьники должны постараться получить ответы на свои вопросы и использовать их как основу для дальнейшего исследования, а для госслужащих, ответить на них, более точно разъясняя свои функции, как они отвечают на запросы граждан и рассказать что их деятельность приносит обществу в целом. Мы рекомендуем госслужащим не отвечать на вопросы личного или политического характера, и просим отнестись к вопросам школьников более терпимо.

Участники проекта в городе Жезказган, Карагандинская область, 22.05.2003г.

Общее собрание по подведению итогов является логическим завершением ДНЯ. На нем участники могут обменяться своими впечатлениями и пожеланиями, наметить возможные совместные планы. Но это не является завершением самого проекта, ведь впереди еще целый этап.

III этап – ЗАВЕРШЕНИЕ

Это не менее важная часть проекта, так как на этом этапе происходит осознание прошедшего ДНЯ. ***Ученики*** начинают продумывать план своей презентации перед классом или школой. Ведь надо рассказать как можно больше и непросто рассказать, а показать, чтобы всем было интересно, поделиться своими знаниями, использовать все свои записи и заметки, может даже фотографии, а еще лучше, какие-нибудь документы, которые им предоставили в органе для наглядности. После презентации надо написать эссе, которое должно содержать информацию о проекте, местном органе управления, где проходил ДЕНЬ. При написании эссе необходимо быть конструктивным, творческим и информативным. Опять же помощником могут оказаться их записи, и конечно же преподаватель, который сможет посоветовать, но не написать за них эссе. Ведь самые интересные эссе будут напечатаны в местных газетах.

Участники на подведении итогов в Акимате Ауэзовского района, города Алматы, 17.05.2005г.

Преподаватель должен заполнить оценочный лист, собрать эссе, просмотреть их и передать госслужащим и в IFES для ознакомления. Также ***координатор/преподаватель*** может связаться с местным органом госуправления для обсуждения возможных совместных планов на будущее.

Госслужащим также надо заполнить оценочный лист, просмотреть эссе школьников, написать к наиболее понравившимся сопроводительные письма. Можно также связаться со школой, при возникновении идей по дальнейшему развитию взаимоотношений, например, этот может быть ответный визит в класс/школу. Подумать о возможности повторения проекта с изменениями и дополнениями. В будущем, госслужащий может пригласить школьников и на другие мероприятия. Другие аспекты работы органа также могут стать еще одной возможностью обучения, такие

как посещение пресс-конференций, слушаний законодательного или других общественных мероприятий.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Участники проекта в городе Акколь, Акмолинская область, 7-8.10.2004г.

Большое спасибо за Ваш интерес и участие в этом уникальном проекте. При небольших усилиях и тщательном планировании День участия школьников в работе органов местного госуправления может стать большим достижением для школьников, госслужащих и более широких слоев общества. IFES всегда поддерживает проведение подобных мероприятий и надеется, что при возникновении у Вас новых идей по улучшению этого проекта Вы обязательно ими поделитесь.

Приложения:

№1 Порядок проведения проекта

Перечень предстоящих мероприятий и отметки об их исполнении

До мероприятия

IFES или инициативные педагоги связываются с госслужащими местных органов управления и школами.	√
IFES или инициативные педагоги координируют проект с представителями региональных Департаментов (управлении) образования.	√
IFES заранее раздает руководства всем участникам проекта.	√
Встреча IFES с госслужащими и преподавателями для обсуждения проекта Дня участия школьников в работе местных органов госуправления, целей, планирования, заданий для школьников, прессы.	
Преподаватель отбирает и готовит школьников к участию в проекте.	
Школьники готовятся к выполнению заданий, изучая информацию об определенном органе госуправления и вопросах местного сообщества.	
Преподаватель и школьники вместе просматривают примерный список вопросов и готовят свой.	
В государственном органе проходит собрание по разъяснению проекта и подготовке заданий раздаточного материала и т.п. для школьников.	
Госслужащие готовят свое расписание на день проведения проекта для школьников.	

В день проведения мероприятия

Школьники берут с собой все необходимые материалы для этого Дня.	
Школьники должны прийти в орган без опозданий, чтобы познакомиться с участниками проекта, получить расписание и любую необходимую предварительную информацию.	
Школьники могут совершить экскурсию по отделам, познакомиться с сотрудниками, получить определенные	

поручения и задания.	

После мероприятия

Школьники просмотрели свои записи и подготовились к презентации для одноклассников.	
Школьники написали эссе о Дне.	
Школьники обсудили другие возможные проекты с одноклассниками.	
Госслужащие просматривают написанные эссе, и пишут к ним сопроводительные письма.	
Госслужащие и преподаватели обсуждают возможность передачи интересного эссе в газеты.	
Госслужащие и преподаватели заполняют оценочный лист	
Преподаватель передает копии эссе в IFES.	

№2 Программа

1 день

1 час	Для знакомства с проектом и раздачи руководства для участия в проекте за 7 – 10 дней до проведения ДНЯ пройдет встреча организаторов с госслужащими и учителями.

2 день

8:00 – 8:15	Регистрация участников (конференц-зал).
8:30 – 8:45	Организационное собрание (приветственные слова от представителей госоргана, представление госслужащих и их коллег – школьников, решение оргмоментов).
8:45 – 9:00	Групповое фотографирование
9:00 – 13:00	Работа в отделах (учащиеся связываются с принимающими их госслужащими и приступают к своим заданиям).
13:00 – 14:00	Обед учащихся с госслужащими (возможность ученикам и госслужащим поближе узнать друг друга в неформальной обстановке и поговорить о

	своем опыте).
14:00 – 17:00	Продолжение работы в отделах.
17:00 – 18:00	Подведение итогов Дня (конференц-зал) Учащиеся и госслужащие встречаются для обмена впечатлениями и пожеланиями. Вручение сертификатов и фотографии.

3 день

1 час	Встреча школьников со своими одноклассниками: Школьники встречаются со своими одноклассниками, рассказывают, что они видели и сделали за этот день, обсуждают свой опыт и отвечают на вопросы. Затем они пишут эссе о своем опыте, что они узнали, что означает для них гражданское образование, и как они восприняли взаимоотношения между госслужащими и рядовыми гражданами. Преподаватели передают копии эссе организаторам и в госорган. Лучшие выдержки из эссе публикуются в местных печатных изданиях.
X день	Переговоры по поводу возможности продолжения сотрудничества. Преподаватели/школьники связываются с госслужащими для дальнейших встреч и/или корреспонденции.

№3 Примерный список вопросов для школьников

Часть I – Характеристика должности
1. Какую должность Вы занимаете?
2. Почему существует эта должность? В чем ее необходимость?
3. Каковы полномочия, обязанности и привилегии данной должности?
4. Существуют ли ограничения в использовании полномочии?
Часть II – Анализ эффективности
5. Какие аспекты общественной жизни зависят от работы данной должности?
6. Есть ли у этой должности сильные и слабые стороны? Если да, то

какие?
• Достаточно ли у нее полномочий? • Достаточно ли должность обеспечена ресурсами? • Могут ли граждане напрямую обращаться со своими нуждами и просьбами к данному должностному лицу?
Часть III – Выводы
7. Удовлетворены ли Вы работой, которую выполняете? Какие у Вас пожелания по ее улучшению? (Возможно должны быть созданы дополнительные условия?).

Обратите внимание на следующее:

- Вопросы I части помогут вам охарактеризовать должность.
- Вопросы II части помогут вам оценить сильные и слабые стороны должности.
- Вопросы III части помогут вам задуматься над пожеланиями, которые вы возможно захотите сделать.

№4 Сообщение для печати

«День участия школьников в работе местных органов государственного управления»

IFES рад сообщить об успешном продолжении проекта «День участия школьников в работе местных органов государственного управления» в Казахстане. Созданный в 2001 году проект на сегодняшний день проведен во многих местных государственных органах Республики. Целью данного проекта является ознакомление учащихся, изучающих курс IFES по гражданскому образованию, с работой органов местной власти их влиянием на развитие сообщества.

IFES проводит встречи с учащимися, учителями и госслужащими, которые затем откроют свои двери для проведения однодневного со-управления со школьниками. Со-управление включает в себя посещение государственного органа школьниками, получение полезной информации из первых рук о работе местных органов власти. Чтобы поделиться приобретенным опытом и рассказать о проекте в целом школьники пишут эссе и проводят

презентации для своих одноклассников. Также, по договоренности, госслужащие могут посещать школы для проведения встреч и классных часов и представления большей информации о своей работе.

Для освещения проекта в средствах массовой информации IFES приглашает ее представителей поучаствовать в церемониях открытия и закрытия. IFES просит прессу НЕ отвлекать участников: школьников и госслужащих, в течение дня, так как это может отвлечь их внимание от образовательного процесса. По возможности, IFES может организовать интервью со школьниками и госслужащими во время обеда. Особенно рекомендуется посещение церемоний закрытия, где участники обсудят итоги проекта, отметят полезные моменты и внесут предложения по его улучшению, а также поделятся мнениями, опытом и планами на будущее.

IFES, представители (регион:_________________) акимата, отдел образования и школы (регион:________________________) проводят данный проект (дата:__________). Начало в ___ часов утра в здании акимата. Церемония закрытия и оценки проекта состоятся в ___ в зале заседаний акимата.

Детали проекта: количество школьников, список участвующих школ и госслужащих могут быть предложены отдельно и могут изменяться.

Данный проект является частью обширной программы IFES осуществляющейся в Казахстане при поддержке Агентства США по Международному Развитию (ЮСАИД). Проект продолжает получать положительную оценку от всех участников и пожелания о его продолжении в будущем, возможно с большей продолжительностью. Целью программ IFES является совершенствование гражданского образования и других аспектов гражданского общества во всех регионах Казахстана.

№5 Вопросник для госслужащих

УВАЖАЕМЫЕ ДАМЫ И ГОСПОДА!

IFES – это неправительственная, некоммерческая и независимая организация, работающая в Казахстане на основании контракта Агентства США по Международному Развитию

(ЮСАИД) по программам демократического и гражданского общества.

IFES разработал проект, по которому учащиеся старших классов средних школ проводят день под руководством работников местных органов госуправления с целью понимания роли, структуры этого органа.

В течение этого дня учащиеся увидят, как госслужащие осуществляют свою работу, решают проблемы, работают с другими органами и влияют на общество. Следует отметить, что это не «День Карьеры», когда школьники знакомятся со своей будущей профессией и не «День самоуправления», когда школьники заменяют госслужащих. Это скорее «День со-управления». После этого Дня, школьники пишут эссе и проводят презентации в школах. Есть возможность посещения госслужащими школ.

Цель данного вопросника – выявить госслужащих, заинтересованных в участии данного проекта. Итак, Вашему вниманию предлагаются несколько вопросов:

1. Хотите ли Вы поработать вместе со школьниками в своем офисе?
□ Да □ Нет □ Не знаю/не уверен

1.1. Если Вы ответили «Да», заполните пожалуйста следующие три вопроса:

a) Время для предполагаемой совместной работы
□ один день □ два неполных дня □ Другое ______

b) сколько школьников может принять ваш отдел?
□ Одного □ Двоих

c) наиболее удобный месяц для проведения проекта
□ октябрь □ ноябрь □ декабрь □ январь
□ февраль □ март □ апрель □ май

1.2.Если Вы ответили «Нет», пожалуйста, ответьте почему?

2. Ваши пожелания к организаторам проекта:

СПАСИБО ЗА ВАШЕ ВРЕМЯ И ВНИМАНИЕ!

NEW DOCUMENT

Жобаға арналған нұсқау

“Оқушылардың жергілікті мемлекеттік басқару органдарының жұмысына қатысу күн”

Алматы 2006

USAID

FROM THE AMERICAN PEOPLE

Бұл нұсқауды азаматтық білімді дамыту саласындағы бағдарламаларда қолдану үшін АҚШ-тың Халықаралық Даму жөніндегі Агенттігінің (USAID) колдауымен IFES дайындады.

Байланыс ақпараты:
010000, Астана, Бөгенбай батыр д-лы, 18 үй, 1 п
Тел / факс: 8 (3172)319652
e-mail: bbibisara@mail.ru

050022, Алматы, Мұратбаев к-сі, 230 үй, 11 п.
Тел:8 (3272) 921845, 922830, факс 8 (3272)57-39-73,
e-mail: ifes@ifes.kz

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ		**4**
ЖОБАНЫҢ МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ		**5**
КЕЗЕҢДЕР		**7**
1	**ДАЙЫНДАУ**	**7**
2	**ӨТКІЗУ**	**10**
3	**АЯҚТАЛУ**	**12**
ҚОРЫТЫНДЫ		**13**
Қосымшалар:		**14**
№1 Жобаны өткізу реті		**14**
№2 Күн бағдарламасы		**15**
№3 Оқушылардың қоятын сұрақтарының үлгісі		**16**
№4 БАҚ-қа арналған хабарлама		**17**
№5 Мемлекеттік қызметшілерге арналған сауалнама		**19**

КІРІСПЕ

Халықаралық Даму жөніндегі АҚШ Агенттігінің қолдауымен, IFES қаржыландыруымен ашылған «Оқушылардың жергілікті мемлекеттік басқару органдарының жұмысына қатысу КҮНі» жобасына қызығушылық көрсеткеніңізге **рахмет**. IFES Сіздің жобаға қатысқаныңызға қуанышты және жоба Сіздің азаматтық білім саласындағы түсінігіңізді толықтырады деген үмітте.

Қоғам жергілікті басқару органдарының қарапайым азаматтарға тигізетін әсерін толық бағалай бермейді. Жергілікті үкімет туралы әңгіме қозғағанда адамдардың көпшілігі ең алдымен аймақтық немесе ұлттық саясат жөнінде ойлайды. Бірақ күнделікті мәселелерге келгенде, мысалы: қоқысты жинау, сумен қамтамасыз ету немесе бағдар шамның жұмысы сияқты мәселелерді жергілікті басқару органдары шешіп, адамдардың күнделікті тіршілігіне тікелей әсер етеді. Осы жоба қарапайым азаматтардың өміріндегі жергілікті басқару органының рөлін түсіндіріп, азаматтық қоғам саласындағы оқушылардың білімін тікелей қатысу арқылы түсіндірмек.

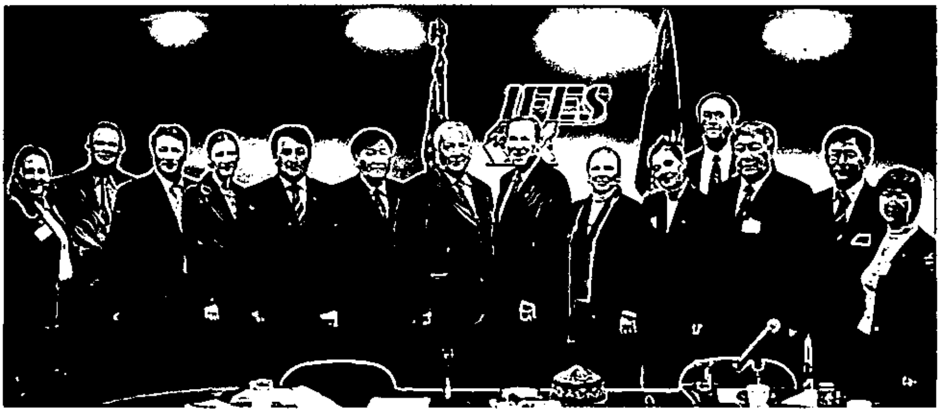

IFES өкілдерінің Қазақстан Республикасының қалалық әкімдерімен кездесуі, Вашингтон, АҚШ, 23.11.2003ж.

Оқушылардың жергілікті басқару органдарының жұмысына қатысу күні» дегеніміз не?

МАҚСАТЫ мен МІНДЕТТЕРІ

«Оқушылардың жергілікті мемлекеттік басқару органдарының жұмысына қатысу күні» IFES - тің Қазақстандағы азаматтық білім саласында жүргізіп жатқан ауқымды бағдарламасының бір жобасы болып табылады. IFES - тің бұл жобасы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі қолдауымен, IFES тарапынан азаматтану курсы оқытылып жатқан мектептерге бағытталады. Сондай-ақ, бұл жобаға басқа мектептердің оқушылары да қатыса алады.

КҮНнің мақсаттары:

- Оқушыларға жергілікті басқару органының рөлі мен мәнін түсіндіру;
- Мемлекеттік қызметшілерге жекелеген азаматтар мен тұтастай алғанда қоғамның мәселелерін кеңірек танып-білуге көмектесу;
- Оқушылар мен мемлекеттік қызметшілер арасындағы байланысты орнатуға көмектесіп, өзара қатынастың негізін қалыптастыру.

Жобаға қатысушылар, Атырау қаласы, қала әкімдігі, 16.05.2001ж.

Бұл «Өзін-өзі басқару күні» емес, яғни, мектептегі мұғалім орнын оқушымен алмастыру күніндей, мемлекеттік қызметшіні оқушымен алмастыру күні емес екендігін түсіну маңызды. Бұл «бірлесіп басқару» дегенге жақынырақ, қызметші мен оқушының күн бойына бірігіп жұмыс істеп, шешім қабылдауы.

«Оқушылардың жергілікті мемлекеттік басқару органдарының жұмысына қатысу күнінің» МІНДЕТТЕРІ

Оқушылар:

- Жергілікті басқару органының құрылымымен танысты;
- Бұл органның қоғамға тигізетін әсерін түсінді;
- Мемлекеттік қызметшілердің құзыреті, құқықтары мен міндеттерімен танысты;
- Кеңселер ақпаратты қалай жинап, қолданатынын және оны қалай тарататынын білді;
- Мемлекеттік органның қолда бар адами, материалдық және басқа да ресурстарды пайдалану тәсілдерін зерттеді;
- Жергілікті басқару органдары туралы алған білімдерін басқа оқушылармен бөліседі;
- Өткен күн туралы эссе жазады.

Мемлекеттік қызметшілер:

- Азаматтық білім алып жатқан оқушылармен танысады;
- Азаматтардың (оқушылардың) жергілікті мемлекеттік басқару органына деген көзқарастары жөнінде жалпы түсінік алады.
- Жас азаматтарды толғандыратын мәселелер жөнінде толығырақ танып біледі.

IFES:

- Қарапайым азаматтардың өміріндегі мемлекеттік басқару органының рөлін жария етіп, оқушылардың азаматтық қоғам саласындағы білімін ұлғайтты.

ЖОБАҒА ҚАТЫСУШЫЛАР

Жобаға оқушылар, мұғалімдер, мемлекеттік қызметшілер мен жобаны ұйымдастырушы – IFES/Қазақстанның үйлестірушілері және / немесе өкілдері қатысады.

Жобаға қатысушылар, Өскемен қаласы, ШҚО, қала әкімдігі, 19.04.2002ж.

ЖОБАНЫ ӨТКІЗУ КЕЗЕҢДЕРІ

Жоба 3 кезеңнен тұрады: дайындау кезеңі, өткізу кезеңі, аяқталу кезеңі.

I кезең – ДАЙЫНДАУ

Бұл кезеңде әрбір қатысушының өзіндік міндеттері бар.

Оқушылар баратын мемлекеттік органның функцияларымен танысу үшін алдын ала өздерінің мұғалімдерімен аталмыш жобаны талқылау керек. Сол уақытта ауылды, ауданды, қаланы толғандыратын өзекті проблемалар туралы көбірек білу үшін, жергілікті баспасөз беттері мен ақпараттық теле-радио бағдарламаларды шолып өтуді ұсынамыз. Таңдалған кеңседе жұмыс істеу барысын толық зерттеп үлгеру үшін, оқушылар жұмыс кестесін ертерек алып қою керек.

Мемлекеттік қызметшілерге дайындық ретінде, өтетін шаралардан хабардар болу үшін жоба мақсаттарымен танысу керек. Олар оқушылардың кеңсе жұмысына қатыса отырып, тәлім алатынын білу қажет. Сондықтан КҮН барысында оқушылар орындайтын тапсырманы қызметшілер алдын ала дайындау керек.

Қостанай облысы, Лисаков қаласындағы жобаға қатысушылар, 16.04.2003ж.

Тапсырмалар оқушылардың ақылды, дарынды, байсалды, жігерлі, мүмкіндіктері бар мүдделі жас азаматтар екенін ескерген жөн. Оқушылардан «қара жұмыс» орындауды талап етпеңіз. Күл-қоқыс шығару, хат-хабар тасу немесе құжаттың көшірмесін жасау сияқты тапсырмалар оқушы көзқарасындағы кеңсенің маңыздылығын төмендетіп қана коймай, қызығушылығын да басып тастауы мүмкін. «Орынды» тапсырма оқушының қызығушылығын оятып, болашақ жобаларға атсалысуына себеп болады.

Берілетін тапсырмалар төмендегідей болуы мүмкін:

- Жергілікті қауымды толғандыратын проблемаларды зерттеу;
- Кездесулер мен пресс-конференцияларға қатысу және олардың барысын бақылау;
- Азаматтардың хаттарына жауап дайындау;
- Мемлекеттік қызметшілермен кездесулерге, қоғамдық іс-шараларға ілесіп бару.

Тапсырмаларды ескере отырып, мемлекеттік қызметшіге оқушылар қашан және қайда жұмыс істейтіндіктері жөнінде кесте дайындау керек. Осы жұмыс кестесін дайындау барысында оқушылардың көрген-білгендерін жазып алуға және кеңсе қызметшілерімен кездесу үшін уақыт қажет екендігін ескеру керек.

Еске салар нәрсе, құпия құжаттардың оқушылардың көздері шалмайтын және қолдары жетпейтін жерде жатқанына көз жеткізу керек.

Оқушылар үшін Кеңседегі КҮНнің барынша әдеттегідей өтуі, жобаның тиімді өтуінің кепілі.

БАҚ-қа келетін болсақ, IFES мемлекеттік қызметшілердің БАҚ-ты жобаның аяғына дейін қатыстырмауын өтінеді. БАҚ-тың болуы кеңсенің күнделікті жұмыс тәртібін өзгертіп, оқушыларды оқу үрдісінен алаңдатуы мүмкін. Баспасөз басылымдары үшін ең жақсы уақыт – ол КҮНнің жабылу рәсімі кезінде - барлық қатысушылар пікір алмасып, КҮНнің қорытындысын шығарған уақытта, болашаққа жоспар құрған кезде болады. Қосымшада IFES БАҚ – қа арналған ақпарат хаттың үлгісін ұсынады

Бұл жобаға дайындық ретінде, ***мұғалім:***

Оқушыларды белгілі бір критерийлерге негізделе отырып <u>іріктеу</u> керек. Мысалы: Оқушы алғыр, шешен, үлгерімі жақсы болып, үлкендермен тілдесе алу керек.

Оқушылардың жоба мақсаты мен міндеттерін дұрыс түсінгеніне көз жеткізу үшін жобаны <u>талқылау</u> керек. Оның барысында мұғалім оқушыларға мемлекеттік кеңседегі КҮНді тәжірибелік жұмыс деп, осы күн жергілікті басқару органының мәні мен ролін түсінудегі жақсы мүмкіндік екенін түсіндіру керек. Мемлекеттік органның жұмысымен танысу үшін де, жобаға оқушыларды іріктеген кезде де, жергілікті басқару органдары деген тақырыпта бөлек сабақ өткізуге болады.

Оқушылардың жобамен танысу кезеңі.
Затобол қаласы, Қостанай облысы, 16.05.2003ж.

Оқушыларға алдын-ала жергілікті мемлекеттік басқару органдарының, бөлімдері және қызметшілерінің рөлі мен қызметі туралы ақпараттар беріп <u>дайындау</u> керек. Сондай-ақ, мұғалім

тұрғындар мен осы орган арасындағы қарым-қатынастың қандай екенін түсіндіру керек. Жəне де қосымшада келтірген мемлекеттік қызметшілерге қоюға болатын сұрақтар тізімінің үлгісін қарастырып, өздерінің сұрақтар тізімін құрастыру керек. Тағы да айтар жайт, мұғалім үлкен кеңселерде өзін - өзі ұстау ерекшеліктері туралы қағидаларды оқушылардың естеріне салу керек.

II кезең – ӨТКІЗУ

Жобаға қатысушылардың қалалық әкімдіктің құрылымымен танысу кезеңі. Өскемен қаласы, ШҚО, 19.04.2002ж.

Бұл күні жоба қатысушыларының әрқайсысы, оқушы да, мемлекеттік қызметші де «ақпарат көзі» де, оның «табушысы» да болады. Оқушылар жергілікті басқару органы туралы ақпарат алатын болса, мемлекеттік қызметшілер жергілікті қоғамның əлеуметтік проблемаларын шешуге көбірек ат салысады. Бұл кезеңде жоба бойынша негізгі жұмыс өтеді; соңғы ұйымдастырушылық мəселелер шешілетін КҮНнің қатысушыларына арналған жалпы жиналыс, барлығының суретке түсуі, қатысушылардың өз орындарында атқаратын жұмыстары.

Алматы облысы Талдықорған қаласындағы жобаға қатысушылар, 22.04.2003ж.

Оқушыларға өткен күннің маңызды кездерін ұмытпас үшін

уақытылы көрген білгендерін қағазға түртіп отыруына кеңес береміз.

КҮН барысында оқушылар қызметшіге өздерін қызықтыратын сұрақтарын қою мүмкіндігінің үлкен тәжірибелік құндылығы бар. Ал сұрақтар болса қызметшілердің лауазымына, олардың жұмыстарына, органның өзіне, және де басқа қызметшілердің функциялары мен рөліне бағытталуы тиіс. Оқушылар сұрақтарына жауап алуға тырысып, оларды алдағы зерттеулері үшін негіз ретінде қолдануына болады, ал қызметшілер олардың сұрақтарына жауап бере отырып, өз функцияларын айқындап, азаматтардың сауалдарына қалай жауап беретіні туралы, және олардың жұмысы қоғамға не әкелетіні туралы айтқаны жөн.

Алматы облысы,Талғар қаласындағы жобаға қатысушылар, 19.05.2004ж.

Мемлекеттік қызметшілерден оқушылардың жеке немесе саяси сұрақтарына жауап бермей, оларға шыдамдылықпен карауды сұраймыз.

Қарағанды облысы, Жезқазған қаласындағы жобаға қатысушылар, 22.05.2003ж.

Қорытынды шығаруға арналған жалпы жиналыс - КҮНнің логикалық аяғы болады. Оның барысында қатысушылар өздерінің әсерлері мен тілектерімен алмаса алады, мүмкін жобалардың жоспарын құрады. Бірақ бұл жобаның аяғы емес, өйткені алда әлі бір кезең бар.

III кезең – АЯҚТАЛУ

Бұл да жобаның маңызды кезеңі болып табылады, өйткені осы кезең барысында өткен КҮНді ұғыну үрдісі болады. ***Оқушылар*** сынып немесе мектеп алдындағы презентациясының жоспарын ойластыра бастайды. Ол презентацияда өткен КҮНді баяндап, тыңдарман қауымды қызықтырып, алған бідімдерімен бөлісіп, қолжазбаларын қолдануды ұмытпай, суреттерді көрсетіп, немесе, көрнекілік үшін органнан алған құжаттарды мысал етуге болады. Презентациядан кейін КҮН өткен жергілікті орган туралы, жоба туралы ақпаратты қамтитын эссе жазу керек. Эссе жазу барысында оқушы сындарлы, шығармашыл және ақпаратшыл болу керек. Осы кезде өздерінің қолжазбалары мен мұғалім көмекші бола алады. Бірақ мұғалім рөлі тек кеңес беру, эссені жазып беру емес. Ал ең қызық эсселер жергілікті газет бетіне басылып шығарылады.

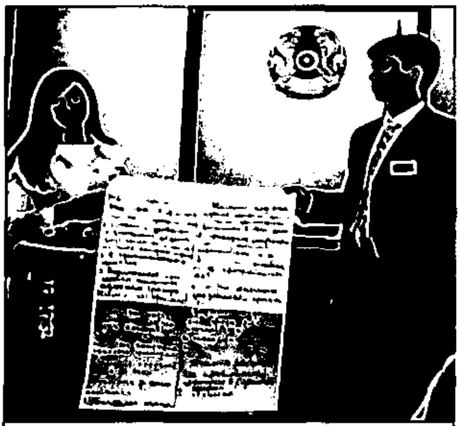

Жобаға қатысушылардың қорытынды шығару кезеңі, Алматы қаласы, Әуезов аудандық өкімдігі, 17.05.2005ж.

Мұғалім бағалау қағазын толтырып, эсселерді жинап, оларды қарап шығып мемлекеттік қызметшілер мен IFES-ке эсселерді танысу үшін береді. Сондай-ақ *үйлестіруші / координатор* жергілікті басқару органдарымен болашақта өткізуге болатын мүмкін жобаларды талқылау үшін хабарласа алады.

Мемлекеттік қызметшілер де бағалау қағазын толтырып, оқушылардың эсселерін қарап шығып, ұнағандарына ұсыным хат жазады. Қарым – қатынасты әрі қарай дамытудың бір жолы ретінде сыныпқа / мектепке баруына болады. Өзгертулер мен толықтырулар енгізіп, жобаны қайталаудың мүмкін жолдарын қарастыруға болады. Болашақта мемлекеттік қызметші оқушыларды басқа да шараларға шақыруы мүмкін. Пресс-конференциялар, есеп беру

жиналыстары сияқты қоғамдық іс-шараларға қатысу органның жұмысын басқа қырынан танып білуге мүмкіндік береді.

ҚОРЫТЫНДЫ

Осы жобаға қызығушылық көрсетіп, қатысқаныңыз үшін алғыс айтамыз. Оқушылардың жергілікті мемлекеттік басқару органдарының жұмысына қатысу КҮНі кішкентай жігер мен жақсы дайындықтың арқасында оқушылар, мемлекеттік қызметшілер және қалың қауым үшін үлкен жетістікке айнала алады. IFES осындай іс-шараларды өткізгендеріңізді әрқашан да қолдап және сіздерде осы жобаны жақсарту туралы ойлар пайда болса, сіздер онымен бөлісесіздер деп үміттенеді.

Ақмола облысы, Ақкөл қаласындағы жобаға қатысушылар, 7-8.10.2004ж.

Қосымшалар:

№ 1 Жобаны өткізу реті

Іс-шараның тізімі мен олардың орындалғаны туралы белгі

Шара басталғанға дейін

IFES немесе ынталы мұғалімдер мектептер мен мемлекет қызметшілермен хабарласады.	√
IFES немесе ынталы мұғалімдер жобаны аймақтық білім департаментімен (бөлімдерімен) бірге үйлестіреді.	√
IFES барлық жоба қатысушыларына нұсқауларды алдын-ала таратады.	√
Оқушылардың жергілікті басқару органдарының жұмысына қатысу КҮНіне арналған жобаны талқылау, оның мақсатын, жоспарын, оқушылар мен БАҚ-тың міндетін түсіндіру үшін IFES қызметшілер мен мұғалімдермен кездеседі.	
Мұғалім оқушыларды іріктеп, жобаға қатысу үшін дайындай бастайды.	
Белгілі бір мемлекеттік басқару органы және жергілікті қауымдастықтың мәселелері туралы мағлұматтармен танысып, оқушылар тапсырманы орындауға дайындалады.	
Оқушылар мұғаліммен бірге сұрақтар тізімінің үлгісін қарастырып, өздерінің сұрақтарын дайындайды.	
Мемлекеттік органда жобаны түсіндіруге арналған жиналыс өтіп, қызметшілер оқушыларға тапсырма мен таратпа материал дайындауға кіріседі.	
Мемлекеттік қызметші жоба өтетін күнге арналған кесте дайындайды.	

Жоба өтетін күні

Оқушылар осы КҮНді өткізуге қажетті материалдарды ұмытпай әкелу керек.	
Оқушылар кеңсеге кешікпей келіп, жоба қатысушыларымен танысып, кестелері мен өзге қажетті ақпаратты алу керек.	
Оқушылар бөлімдерді аралап, қызметшілерімен танысып, қандай да бір тапсырма алады.	

Жобадан кейін

Оқушылар қолжазбаларын қарап өтіп, сыныптастарына өткізетін презентациясына дайындала бастайды.	
Оқушылар КҮН туралы эссе жазады.	
Оқушылар сыныптастарымен басқа да жобалар мен шараларды ұйымдастыру мүмкіндігін талқылайды.	
Мемлекеттік қызметшілер жазылған эсселерді қарап өтіп, оларға ұсыным хат жазады.	
Мемлекеттік қызметшілер мен мұғалімдер эсселерді жергілікті баспаға беру мүмкіндігін талқылайды.	
Мемлекеттік қызметшілер мен мұғалімдер бағалау қағаздарын толтырады.	
Мұғалім эсселердің көшірмесін IFES - ке жөнелтеді.	

№2 Күн бағдарламасы

<u>1 күн</u>

1 сағат	Жобамен танысып, нұсқауларды тарату үшін КҮНге 7-10 күн қалғанда ұйымдастырушылар мемлекет қызметшілер мен мұғалімдерге арналған кездесу өткізеді.

<u>2 күн</u>

8:00 – 8:15	Қатысушыларды тіркеу (мәжіліс зал).
8:30 – 8:45	Ұйымдастыру жиналысы (мемлекеттік органның өкілдеріне сөз ұсынылып, мемлекеттік қызметшілер мен олардың әріптестері–оқушылар таныстырылады, ұйымдастыру сұрақтары шешіледі).
8:45 – 9:00	Барлығының суретке түсуі.
9:00 – 13:00	Бөлімдердегі жұмыс (оқушылар өздері тіркеулі бөлімдерге барып, тапсырмаларды орындауға кіріседі).
13:00 – 14:00	Оқушылардың мемлекеттік қызметшілермен бірге түскі асы (бейресми жағдайда қатысушылардың бір-бірімен сұхбаттасып, тәжірибелері туралы әңгіме қозғауға тағы бір мүмкіндік).

14:00 – 17:00	Бөлімдердегі жұмыстың жалғасы.
17:00 – 18:00	КҮНнің нәтижесін шығару (мәжіліс зал). Оқушылар мен мемлекеттік қызметшілер бұл кездесуде КҮН туралы ой бөлісіп, тілектерімен алмасады, суреттер мен сертификаттармен марапатталады.
	3 күн
1 сағат	Оқушылардың өз сыныптастарымен кездесуі: Оқушылар өз сыныптастарымен кездесіп, көріп – білгені, атқарған жұмыстары туралы баяндап, алған тәжірибелерін айтып, сұрақтарға жауап береді. Содан соң оқушылар өз тәжірибелері, жаңа білген нәрселері, азматтық білімнің не екендігі туралы ойларын эссеге жазып, оған қарапайым халық пен мемлекеттік қызметші арасындағы қатынас туралы өз көзқарасын да кіргізеді. Эссенің көшірмесін мұғалімдер ұйымдастырушылар мен қызметшілерге береді. Ең үздігі жергілікті баспасөз беттеріне басылып шығарылады.
X **күн**	Мүмкін ынтымақтастықты жалғастыру туралы кездесулер өткізу. Мұғалімдер немесе оқушылар мемлекеттік қызметшілермен қарым-қатынасты жалғастыру үшін хабарласып тұра алады.

№ 3 Оқушылардың қоятын сұрақтарының үлгісі

I бөлім – Қызмет орнының сипаттамасы
1.Сіздің атқаратын қызметіңіз қандай?
2.Аталмыш қызмет орнының болуының және атқарылуының себебі неде? Ол не үшін керек?
3.Осы қызметтің құзыреті, міндеттері және артықшылығы қандай?
4.Құзыретін атқарудағы қандай да шектеулер бар ма?
II бөлім – Тиімділіктің сараптамасы
5.Осы қызметтің атқарылуына қоғамдық өмірдің қай аспектілері тәуелді?

6.Қызметтің күшті және әлсіз жақтары қандай? ➢ Құзіреті жеткілікті ме? ➢ Қызмет орны ресурстармен жеткілікті қамтамасыз етілген бе? ➢ Азаматтар өздерінің мұқтаждықтары мен өтініштерін осы қызмет иесіне айта алады ма?
III бөлім – шешім қабылдау
7.Өзіңіз атқарған жұмысыңызбен қанағаттанасыз ба? Оны әрі де жақсартуға қандай тілектеріңіз бар? (мүмкін жұмыс орны сізге жағдай туғызу керек шығар)

Келесіге көңіл бөліңіздер:

- I-бөлім сұрақтары сіздерге қызмет орнын сипаттауға көмектеседі.
- II-бөлім сұрақтары сіздерге қызмет орнының әлсіз және күшті жақтарын бағалауға көмектеседі.
- III-бөлім сұрақтары сіздердің айтар тілектеріңіз бар болса, соларды ойластырып құруға көмектеседі.

№4 БАҚ-қа арналған хабарлама

"Оқушылардың жергілікті мемлекеттік басқару органдарының жұмысына қатысу күні"

IFES Қазақстандағы "Оқушылардың жергілікті мемлекеттік басқару органдарының жұмысына қатысу күні" жобасының үлкен жетістікпен жалғасуын хабарлайды. 2001 жылы құрылған бағдарлама осы күнге дейін Республиканың бірнеше қаласында өткізілді. Осы бағдарламаның мақсаты IFES-тің азаматтық білім беру курсын оқитын оқушыларды жергілікті басқару органдарының жұмысымен, олардың қауымдастықтың дамуына әсерімен таныстыру болып табылады.

IFES оқушыларға, мұғалімдер мен бір күндік жобаны өткізу үшін оқушыларды қабылдайтын мемлекеттік қызметшілерге арнап кездесулер өткізеді. Осы күн барысында оқушылар мемлекеттік қызметшілердің күнделікті жұмыстары мен міндеттерімен танысады. Алған тәжірибелері мен жоба туралы алған ақпаратпен бөлісу үшін оқушылар эссе жазып сыныптастарына презентация

дайындайды. Сонымен қатар, келіскен жағдайда, қызметшілер мектептерге кездесулер мен сынып сағаттарын өз жұмысы туралы ақпарат беру үшін өткізіп тұра алады.

IFES БАҚ-тың өкілдерін жобаның ашылу және жабылу салтанаттарына қатысуға шақырады. IFES БАҚ өкілдерін қатысушыларды: мектеп оқушылары мен қызметшілерді КҮН барысынан алаңдатпауды сұрайды, себебі бұл оқушыларды білім беру үрдісінен алаңдатады. Қажетіне қарай IFES түс уақытында мектеп оқушыларымен және қызметшілермен сұхбат ұйымдастыра алады. БАҚ өкілдеріне қатысушылардың жоба қорытындысын талқылайтын, пайдалы кезеңдерді белгілеп, оларды жақсартуға ұсыныс енгізіп, тәжірибесі мен болашақ жоспарымен бөлісетін салтанатты жабылу рәсіміне қатысуына ерекше ұсыныс жасайды.

Жобаны IFES, әкімдік өкілдері (___аймағы), білім беру және мектеп бөлімі (___ аймағы), (___күні) өткізеді. Басталуы әкімдік ғимаратында таңертеңгі сағат ___. Салтанатты жабылу рәсімі мен жобаны бағалау әкімдіктің мәжіліс залында сағат ___ болады.

Мектеп оқушыларының саны, қатысатын мектеп және қызметшілердің тізімі сияқты ақпарат бөлек ұсынылып, өзгеріп тұруы мүмкін.

Аталмыш жоба Халықаралық Даму бойынша АҚШ Агенттігінің (ЮСАИД) қолдауымен Қазақстанда жүзеге асатын IFES-тің кеңейтілген бағдарламасының бөлігі болып табылады. Жоба барлық қатысушылардан жақсы бағасын алып, оның болашақта жалғасуы және өткізілу уақытының ұзартылуы туралы өтініштер келіп түсуде. IFES бағдарламасының мақсаты барлық Қазақстан аймақтарында азаматтық білім беру және азаматтық қауымның басқа аспектілерін жетілдіру болып табылады.

№5 Мемлекеттік қызметшілерге арналған сауалнама

ҚҰРМЕТТІ ХАНЫМДАР МЕН МЫРЗАЛАР!

IFES - Қазақстанда Халықаралық Даму АҚШ Агенттігінің (ЮСАИД) келісім-шартымен, демократиялық және азаматтық қоғам бағдарламалары бойынша жұмыс істейтін үкіметтік емес, коммерциялық емес және тәуелсіз ұйым.

IFES, орта мектептің жоғарғы сынып оқушыларының жергілікті мемлекеттік басқару органының рөлін, құрылымын және маңыздылығын түсіну мақсатында, осы органның қызметшілерінің жетекшлігімен бір КҮН өткізетін жоба жасап шығарды.

Осы КҮН бойы оқушылар, мемлекеттік қызметшілердің өз жұмысын атқаруын, мәселелерді шешуін, басқа органдармен қалай жұмыс істеп, қоғамға қандай ықпал жасайтындығын көреді. Бұл оқушылардың өздерінің болашақ мамандығымен танысатын «Мамандық таңдау Күні» және оқушылардың мемлекеттік қызметшілерін алмастыратын «Өзін-өзі басқару Күні» емес екендігін атап кету қажет. Бұл,анығырақ айтатын болсақ, «Бірлесіп басқару КҮНі». Бұл күннен кейін оқушылар мектептерде презентация өткізіп, эссе жазады. Сонымен қатар мемлекеттік қызметшілердің мектептерді аралау мүмкіндігі де бар.

Бұл сауалнаманың мақсаты - осы жобаға қатысуға қызығушылық танытқан мемлекеттік қызметшілерді анықтау. Сонымен Сізге мынадай бірнеше сұрақтар ұсынылады:

1. Сіз оқушылармен бірге өз кеңсеңізде жұмыс істегіңіз келе ме?

□ Иә □ Жоқ □ Білмеймін/сенімсізбін

1.1. Егер сіз "Иә" деп жауап берсеңіз, келесі үш сұраққа жауап беріңіз:

a) Бірлесіп жұмыс істеуге арналған уақыт:

□ бір күн □ толық емес екі күн □ басқа ______________

b) Сіздің кеңсеңіз қанша оқушы қабылдай алады?

□ Біреуін □ Екеуін

c) Жобаны өткізу үшін ыңғайлы ай:

□ қазан □ қараша □ желтоқсан □ қаңтар
□ ақпан □ наурыз □ сәуір □ мамыр

1.2.Егер сіз "Жоқ" деп жауап берсеңіз, неліктен екенін түсіндіріңізші?

2. Сіздің осы жобаның ұйымдастырылуына байланысты ұсыныстарыңыз:

БӨЛГЕН УАҚЫТЫҢЫЗ БЕН КӨҢІЛІҢІЗ ҮШІН РАХМЕТ!